

Turcja

Państwo	Turcja
Stolica	Ankara
Ustrój	Republika parlamentarna
Hymn państwowy	İstiklâl Marşı (Marsz niepodległości)
Powierzchnia	780 580 km ²
Podział administracyjny	81 prowincji
Liczba ludności	77 804 122 osób
Waluta	Lira turecka
Języki urzędowe	Turecki , kurdyjski
święto narodowe	23 kwietnia ("narodowy dzień suwerenności i dzień dzieci").
Dokument turysty	wiza oraz paszport
Tablice rejestracyjne	TR

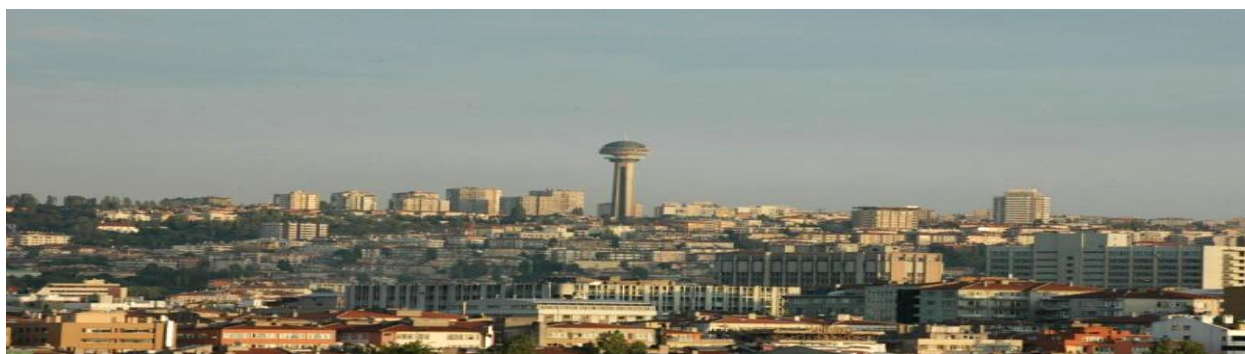
Ciekawostki

- ✓ Najwyższą górą w Turcji jest Ararat, wznosi się na wysokość 5165 m. W Biblii góry Ararat wskazane są jako miejsce spoczynku Arki Noego po potopie. Naukowcy wciąż badają materiały dowodowe, które mogłyby potwierdzić prawdziwość tej historii.
- ✓ W Turcji jest wiele meczetów, dużych i małych, różnią się między innymi ilością wież. Otóż ich liczba świadczy o zamożności i ilości wiernych przychodzących na modlitwę, im jest ich więcej przy meczecie tym lepiej.
- ✓ Turcy posiadają wyjątkową rasę kotów, Van, które wzbudzają ogromne zainteresowanie z powodu swojego oryginalnego upodobania - lubią pływać!
- ✓ We wszystkich miastach w Turcji zwrócić można uwagę na ogromną ilość wywieszonych flag narodowych. Mieszkańcy tego państwa słyną bowiem z wielkiego patriotyzmu i umiłowania zarówno kraju, jak i symboli narodowych.
- ✓ Istambuł jest jedynym z dwóch miast na świecie leżących na dwóch kontynentach. Drugim jest Magnitogorsk w Rosji.
- ✓ Eyüp jest najbardziej świętym miejscem w Stambule, największym mieście Turcji. Najlepszym dniem do zwiedzenia dzielnicy Eyüp jest piątek. Wówczas przybywa tutaj najwięcej pielgrzymów i panuje wyjątkowa atmosfera.
- ✓ W Anatolii nagrywano film „Gwiezdne wojny” – miasteczko filmowe istnieje do dziś i jest udostępnione turystom do zwiedzania.

- ✓ W większości tureckich budynków użyteczności publicznej (np. w hotelach, pensjonatach, muzeach) na suficie znajduje się czarna strzałka. Pokazuje ona kierunek Mekki – w tę stronę muszą być skierowani muzułmanie podczas swych codziennych modlitw.
- ✓ Święty Mikołaj kojarzy się przede wszystkim z mroźną Laponią, ale mało kto wie, że według podania przyszedł na świat nieopodal Antalyi, dzisiejszego tureckiego kurortu.
- ✓ Każdy zna legendarną sentencję wypowiedzianą przez Juliusza Cezara: „Veni, vidi, vici” („Przybyłem, zobaczyłem, zwyciężyłem”). Cezar wymówił te słynne słowa właśnie w Turcji, podbijając Pontus – starożytne królestwo położone nad brzegiem Morza Czarnego.
- ✓ Turcja była pierwszym krajem, które wprowadziło do wewnętrznego obrotu kawę.
- ✓ Anatolia to miejsce, gdzie przebywały legendarne postacie takie jak: Homer, Król Midas, Herodotus, apostoł Święty Paweł

ANKARA – stolica Turcji

Podstawowe dane	
Powierzchnia	2 498 km ²
Ludność (liczba mieszkańców)	4.395.888
Gęstość zaludnienia	1.760 os./km ²
Położenie	39°56'38"N 32°51'22"E
Tablice rejestracyjne	06
Podział miasta	24 dystrykty

Ankara to miasto w środkowej [Turcji](#), będące jej stolicą od 1923 roku. Jest drugim co do wielkości miastem w Turcji, po [Stambule](#). Miasto wznosi się 938 m n.p.m. i zamieszkuje je ok 3 848 440 mieszkańców. Ankara jest położona w [Centralnej Anatolii](#), jest ważnym ośrodkiem handlowym i przemysłowym. Jest siedzibą rządu tureckiego oraz wszystkich międzynarodowych ambasad. W przeszłości miasto było znane z hodowli [kóz angora](#), [kotów angora](#) oraz białych [królików angora](#), gruszek, miodu i winogron. Ankara jest położona nad rzeką Enguri. Miasto leży w najsuchszym miejscu w Turcji i jest otoczona przez jałowe stepy. W okolicach Ankary znajdują się liczne stanowiska archeologiczne hetyckie, frygijskie, greckie, rzymskie, bizantyjskie oraz okresu otomańskiego. Klimat Ankary jest suchy, [kontynentalny](#), z zimnymi, śnieżnymi zimami oraz gorącym i suchym latem. Opady deszczu występują głównie wiosną i jesienią. W Ankarze znajduje się port lotniczy. Konkretnie położony jest on 28 kilometrów pod miastem. Jest to jeden z największych portów lotniczych w całym kraju. W Ankarze rozkwita kultura i sztuka. Jej ośrodkami są opery np. *Opera Sahnesi/Büyük Tiyatro* – największa

scena operowa w Ankarze, założona w 1948 roku, teatry np. *Büyük Tiyatro* i *Küçük Tiyatro*. Odbywają się tutaj liczne festiwale jak Festiwal Filmowy w Ankarze i Międzynarodowy Muzyczny Festiwal w Ankarze. W stolicy Turcji znajduje się wiele uniwersytetów min. Uniwersytet w Ankarze – został założony jako pierwszy w Republice Tureckiej – w 1946 roku i jest równocześnie najstarszym uniwersytecie stolicy czy [Uniwersytet Başkent](#) – założony w 1994 roku, który posiada również Centra: Medyczne, Badań oraz Dializ. Ankara słynie ze swoich parków, założonych głównie we wczesnych latach Republiki. Do najważniejszych należy: Gençlik Park, założony w 1943 roku na 38 hektarach, pełen zieleni i stawów. Znajdują się w nim również: park rozrywki, herbaciarnie, kawiarnie i teatr na wolnym powietrzu. Park Botaniczny przy ulicy Cinnah, zapoczątkowano go w latach siedemdziesiątych chcąc zebrać w jednym miejscu florę z całego świata. Ankara to miasto bardzo atrakcyjne dla turystów.

Atrakcje turystyczne stolicy

Anitkabir – Mauzoleum Ojca Turków Atatürka, założyciela tureckiej Republiki

Mauzoleum Mustafy Kemala Paszy Atatürka, zwanego w skrócie Anitkabir, to oprócz Muzeum Cywilizacji Anatolijskiej drugie miejsce, którego nie wolno ominąć w tureckiej stolicy, Ankarze.

Stoi na wzgórzu na zachód od centrum Ankary. Jest najbardziej imponującą budowlą stolicy. Wznoszenie

tego monumentalnego obiektu rozpoczęto w 1944, a ukończono w 1953 roku. Mauzoleum Atatürka. Otwarte jest dla zwiedzających codziennie od 9:00-12:00 i 13:30-16:00. Latem godziny otwarcia są przedłużone o 1h, podczas pokazów światła i dźwięku. Sanktuarium zawsze odwiedzają oficjalni goście. Protokół dyplomatyczny nakazuje by złożyć hołd założycielowi współczesnego państwa tureckiego. Członkowie nowo wybranego tureckiego rządu również zawsze odwiedzają Mauzoleum Atatürka. Mauzoleum łączy w sobie wiele stylów architektonicznych. Obiekt przypomina trochę budowlę hetyckie i starożytnej Anatolii. Po jednej stronie centralnego dziedzińca, za wrotami z brązu znajduje się wyłożona marmurem sala z cenotafem. Sala nad grobowcem powstała z kamieni, które zostały ofiarowane przez każdą z tureckich prowincji. Ciało Atatürka nie jest wystawione na widok publiczny, spoczywa w specjalnej komnacie głęboko pod ziemią. W kompleksie budowli znajduje się również Muzeum Anitkabir, gdzie można obejrzeć książki z biblioteki Atatürka, jego mundury. Na zewnątrz muzeum stoją samochody, z których za życia korzystał Atatürk. Po drugiej stronie placu, na którym mieści się mauzoleum, stoi grobowiec przyjaciela Atatürka, İsmeta İnönü, który był drugim prezydentem Turcji. Wstęp do mauzoleum jest bezpłatny. Tym bardziej warto odwiedzić to miejsce!

Muzeum Cywilizacji Anatolijskiej - jedno z najwspanialszych muzeów na terenie Turcji. W swoich zbiorach posiada niezwykle eksponaty z epoki paleolitycznej, z neolitu, z osad frygijskich czy rzymskich.

W dwóch budynkach z czasów otomańskich, które w XV wieku pełniły funkcję bazaru, mieści się obecnie wspaniałe Muzeum Cywilizacji Anatolijskich - Anadolu Medeniyetleri Müzesi.

Zgromadzono tu eksponaty znalezione w 46 różnych miejscach prac wykopaliskowych prowadzonych na terenie całego kraju. Ekspozycja ma charakter chronologiczny i dokumentuje dokonania człowieka w poszczególnych okresach dziejowych. W budynku centralnym, z 10 kopułami, znajduje się pięknie odrestaurowany XV-wieczny kryty targ (bedesten), gdzie umieszczono płaskorzeźby i posągi. W otaczającej go sali wystawowej znajdują się, podzielone chronologicznie, ekspozycje wczesnych cywilizacji anatolijskich. W podziemiach urządzono ekspozycję, poświęconą czasom helleńskim i rzymskim.

Meczet Kocatepe należy do jednej z ciekawszych budowli w Ankarze. Położony jest na wzgórzu. Meczet jest repliką Błękitnego Meczetu w Istambule, jednak zamiast sześciu minaretów ma ich cztery. Budowa meczetu trwała 20 lat, otwarto go na początku lat 80. XX wieku. Jest on największym meczetem w Ankarze, wybudowany został w stylu ottomańskim.

Meczet wyłożony jest zdobionymi kafelkami geometrycznym wzorem. Schody prowadzącego do jego wnętrza zrobione są z marmuru. Witraże w oknach wykonane są ze specjalnego szkła w klasycznym ottomanskim i nowoczesnym stylu. Meczet dominuje nad całym miastem. Składa się on z wielofunkcyjnego kompleksu, w którego skład wchodzi meczet, biblioteka oraz muzeum. Meczet Kocatepe jest w stanie pomieścić 15 000 wiernych, należy do jednego z największych meczetów na świecie.

Bizantyjskie mury obronne z cytadelą (Ankara Kalesi)

Zachowana z okresu bizantyjskiego, cytadela z murami obronnymi. Jej budowę zaczęli Galaci, ale budowę doprowadzili do końca Rzymianie. W późniejszym czasie była jeszcze przebudowywana i odbudowywana po zniszczeniach wywołanych najazdami. Stanowi najstarszą część miasta, którą zamieszkiwali pierwsi

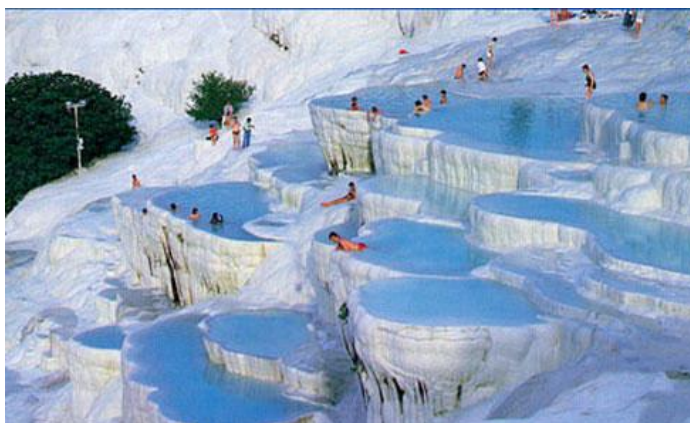
osadnicy. Wznosi się ponad starą dzielnicą. Do cytadeli wchodzi się przez Bramę Zamkową, Hisar Kapsi. Same mury otaczające budowlę są interesującym widokiem, ponieważ odnajdujemy w nich pozostałości antycznych budowli, które służyły za materiał budowlany. Kilkanaście wież znajdujących się w murach zewnętrznych wciąż stoi na swoim miejscu. Pierwotnie było ich osiemnaście. Do wewnętrznej budowli dostaniemy się przez Bramę Więzienną, Zindan Kapi. Jak nazwa bramy wskazuje, twierdza była wykorzystywana czasem jako więzienie. Twierdza jest wyjątkowa również z powodu obiektu, który mieści się w jej sercu. W pobliżu znajduje się teatr rzymski. Na terenie teatru nadal prowadzone są prace archeologiczne.

Atrakcje turystyczne kraju

Pamukkale - Słynące z białych, wapiennych tarasów Pamukkale oraz antyczne miasto Hierapolis żyją ze sobą w ścisłej symbiozie. Cud przyrody, jakim niewątpliwie są Pamukkale, po turecku znaczy „zamek z bawełny” powstał dzięki białym, tarasowo ułożonym basenom, które z daleka rzeczywiście przypominają kłębki bawełny.

Źródła termalne, słyną nie tylko z leczniczych właściwości, ale także niespotykanej urody. Białe tarasy powstały poprzez osadzanie się soli wapnia wytrąconych z wód mineralnych. Obecne ukształtowanie zbocza jest efektem procesu trwającego już 14 tysięcy lat. Zarówno trawertynowe tarasy jak i nacieki, stalaktyty i inne finezyjne twory skalne stanowią niewątpliwą atrakcję. **Obszar w całości położony jest na terenie parku narodowego, a także został wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO.**

Hierapolis

Tuż obok wapiennych tarasów znajdują się ruiny starożytnego miasta Hierapolis, które skrywa wiele reliktyw z minionych wieków. Zachowała się tu świątynia Apolla oraz łaźnie rzymskie. Największą atrakcją jest jednak rzymski amfiteatr z II wieku, który pomimo skromniejszych rozmiarów niż ten w Efezie, zachował się do dziś w doskonałym stanie.

Troja - Ruiny historyczne Troi, obecnie wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO,

położone są na rozległej równinie, około 20 kilometrów na zachód od miasta Canakkale.

Wejścia strzeże wzniesiony symbolicznie w czasach współczesnych Koń Trojański. Podczas wakacyjnej wycieczki w to miejsce zobaczyć trzeba jedyną pozostałość po potężnych murach miejskich, jaką jest kwadratowa wieża z 1800- 1300 r. p. n. e. oraz ruiny fundamentów domów, zlokalizowanych na wzniesieniu.

Nieco lepiej
megaronów-
paleniskiem
przedsionkiem z
znajdują się ruiny
hellenistycznych i
jednak jakemu

zachowały się ruiny
prostokątnych domów z
pośrodku, poprzedzonych
kolumnami. Poza murami Troi
sanktuarium z czasów
rzymskich, nie wiadomo
bóstwu były poświęcone.

Kapadocja - baśniowy krajobraz podziemnych miast

Kapadocja położona jest na obszarze **Parku narodowego Goreme**, między miastami Konya, Kayseri, Nigde w Centralnej Anatolii. To jedyna kraina na świecie, cała wykuta w skale.

W tym rejonie, który od południa i wschodu otoczony jest wysokimi wulkanami, występują niezwykle formy skalne - wieże, stożki, jaskinie, wąwozy, utworzone w tufie wulkanicznym miliony lat temu. Finezyjne i niespotykane kształty powstały podczas wypiętrzania gór Taurus, któremu towarzyszyły liczne erupcje wulkanów.

Miękki popiół był jednak bardzo plastycznym tworzywem, w którym warunki atmosferyczne szybko zaczęły rzeźbić niezwykle kształty.

Jednym z najważniejszych miejsc w Kapadocji są podziemne miasta w Kaymakli i Derinkuyu. Wielokondygnacyjne pomieszczenia dawały schronienie dla miejscowej ludności przed najazdami i prześladowaniami religijnymi.

W wiosce Goreme na terenie Parku Narodowego Goreme, podziwiać można wykute w skale kolejne budowle. Znajduje się tu skansen z około 350 kościołami i kaplicami, pochodzącymi z czasów bizantyjskich. Godnym zobaczenia miejscem jest też skalne miasto Uchisar z najwyższym szczytem Kapadocji. Tu zwiedzić należy podziurawioną tunelami i oknami cytadelę.

Unikatowym sposobem na zwiedzenie Kapadocji jest lot balonem nad tym przepięknym regionem.

Aspendos Pozostałości starożytnego miasta Aspendos, z najlepiej zachowanym amfiteatrem rzymskim całego świata antycznego, znajdują się około 45 km na wschód od Antalyi

Pośród ruin podziwiać można stadion, bazylikę i agorę. Drugim, równie dobrze zachowanym obiektem jest akwedukt rzymski- niegdyś dwupiętrowy, obecnie tylko gdzieś tam zachował swą całą wysokość. Inną pozostałością po starożytnym świecie w Aspendos jest także agora.

Perge- leży 15 km na wschód od Antalyi. Ruiny nie należą do imponujących, ale w odległej przeszłości było to jedno z ważniejszych miast antycznych.

W miejscowości zobaczyć można bramy rzymskie i hellenistyczne, ulicę z kolumnadą i nimfeum. Na obrzeżach zaś minąć można ruiny amfiteatru oraz stadiony. W Perge rozpoczyna się jedna z dwóch odnóg pieszego szlaku wędrownego prowadzącego śladami świętego Pawła. Druga odnoga ma swój początek w Aspendos.

Efez - Wizyta w Efezie jest jedną z najciekawszych w całej Turcji. Efez znajduje się 19 km od Kusadasi, bez problemu dostać się tu można dolmuszem. W latach świetności powstawały tu piękne budowle, będące obecnie zabytkami architektury.

Zbudowana tu ogromna Świątynia Artemidy, kiedyś uważana była za jeden z siedmiu cudów świata, obecnie jest już tylko ruiną. W tej formie przetrwały także antyczne łaźnie, gimnazjum, agora i biblioteka Celsus, która uważana była za jedną z największych w czasach starożytnych.

Jedną z najważniejszych dróg w mieście jest Droga Kuretów, wzdłuż której stoi rząd pomników. Największym jednak magnesem, przyciągającym turystów, jest bardzo dobrze zachowany Wielki Teatr, którego początki sięgają I wieku. Po dzień dzisiejszy organizowane są tu rozmaite koncerty oraz spektakle w ramach Festiwalu Sztuki. W Efezie warto jest obejrzeć piękny fryz, będący pozostałością po wybudowanej w porządku korynckim Świątyni Hadriana, a także Prytanejon, stanowiący niegdyś siedzibę władz administracyjnych.

STAMBUŁ

Błękitny Meczet - właściwie Meczet Sultana Ahmeda, [tur. Sultanahmet Camii](#) lub *Sultan Ahmet Camii*) - zbudowany z polecenia sułtana [Ahmeda I](#) [meczet](#) w [Stambule](#), który jest jednym z ostatnich, a zarazem najwspanialszych przykładów tzw. "klasycznego okresu" [sztuki islamskiej](#) w [Turcji](#). Budowę meczetu, w [1609](#), rozpoczął w towarzystwie urzędników państwowych sam sułtan Ahmed I (wówczas 19-letni), którego ambicją było stworzyć budowlę wspanialszą od stojącej w pobliżu [Hagia Sofii](#).

Hagia Sofia – kościół w Stambule

(dawny [Konstantynopol](#)). Kościół Mądrości Bożej, zwany również Wielkim Kościołem. Monumentalna świątynia bizantyjska, uważana za najwspanialszy obiekt [architektury](#) i budownictwa całego pierwszego tysiąclecia naszej ery. Była to najwyższa rangą świątynia w [Cesarstwie bizantyjskim](#), [katedra patriarcha](#) oraz miejsce modłów i koronacji [cesarzy](#). W ciągu wieków niedościgniony wzór świątyni doskonałej i niemal symbol Kościoła bizantyjskiego. Została ona ufundowana przez [Justyniana I Wielkiego](#), w obecnym kształcie powstała w okresie od 23 lutego [532](#) do 27 grudnia [537](#). Po zdobyciu Konstantynopola przez Turków w 1453 zamieniona na [meczet](#) (wtedy m.in. dobudowano [minarety](#)). Świątynię miał przyćmić wybudowany w [XVII](#) wieku [Błękitny Meczet](#). Obecnie muzeum. Nazwa kościoła znaczy [dosłownie](#) "Święta Mądrość" i odnosi się do jednego z atrybutów Boga.

Topkapı Sarayı – pałac w centrum Stambułu

, który był rezydencją [sułtanów](#) przez ponad 380 lat, od [1453](#) roku. Budowę rozpoczęto za panowania sułtana [Mehmeda II Zdobywcy](#) w 1453 roku, zaraz po zdobyciu [Konstantynopola](#), a zakończono w [1465](#) roku. Ostatnim używającym pałacu sułtanem był [Mahmud II](#) (do [1839](#) roku).

Topkapı przebudowywano w kolejnych wiekach, ale jego podstawowy, cztero-dziedzińcowy układ został zachowany. Osmanowie przejęli od [bizantyjskich](#) władców zwyczaj oddzielania władcy od ludu, trzeci (najbardziej wewnętrzny) tylko dla władcy i upoważnionej służby.

